

Rapport

Datum: 21 april 2005

Rapportnummer: 2005/130

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de officier van justitie te Haarlem niet inhoudelijk heeft gereageerd op de brief die zij op 11 december 2002 aan het arrondissementsparket heeft gezonden.

Daarnaast klaagt zij erover dat de hoofdofficier van justitie te Haarlem haar klacht van 16 oktober 2003 over het uitblijven van een reactie op haar eerder genoemde brief niet conform de Algemene wet bestuursrecht heeft behandeld.

Beoordeling

1. Ten aanzien van de officier van justitie

1. Verzoekster klaagt erover dat de officier van justitie niet inhoudelijk heeft gereageerd op de brief die zij op 11 december 2002 aan het arrondissementsparket heeft gezonden.

2. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

3. Dit vereiste impliceert dat een bestuursorgaan een duidelijk en op het onderwerp toegesneden antwoord moet geven indien een burger het bestuursorgaan een vraag stelt over een bepaald onderwerp.

Indien dat nog niet mogelijk is, zal een termijn moeten worden gesteld waarbinnen die informatie verstrekt zal worden. Wanneer aan die termijn niet kan worden voldaan, moet het bestuursorgaan uit eigen beweging de burger informeren over de oorzaak en de gevolgen van de vertraging.

4. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is naar voren gekomen dat de officier van justitie te Haarlem niet eerder dan in oktober 2003 een brief van verzoekster heeft ontvangen. Dit betekent dat er geen sprake was of kon zijn van het niet inhoudelijk reageren op de eerdere brief van verzoekster door de officier van justitie te Haarlem.

Dit onderdeel van de klacht mist dan ook feitelijke grondslag.

5. Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is evenwel ook naar voren gekomen dat de brief van 11 december 2002, die mede namens verzoekster was geschreven, en die betrekking had op de vraag wat er met een aangifte tegen de heer X was gedaan, was verzonden naar de officier van justitie te Alkmaar en dat op deze brief geen adequaat antwoord is gegeven.

Hiermee is gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking, en is de onderzochte gedraging in zoverre niet behoorlijk.

2. Ten aanzien van de hoofdofficier van justitie

1. Verzoekster klaagt er daarnaast klaagt over dat de hoofdofficier van justitie te Haarlem haar klacht van 16 oktober 2003 over het uitblijven van een reactie op haar eerder genoemde brief niet conform de Algemene wet bestuursrecht (hierna ook: Awb) heeft behandeld.

2. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

3. Dit vereiste impliceert dat een bestuursorgaan klachten in beginsel dient af te handelen binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen.

4. Verzoekster klaagt erover dat haar klacht van 16 oktober 2003 niet conform de Algemene wet bestuursrecht is behandeld.

Ingevolge de termijnbepalingen van artikel 9:11 lid 1 Awb dient een klacht binnen zes weken na ontvangst te zijn afgehandeld. Indien afdeling 9.3 (een klachtadviesprocedure) van toepassing is, is de termijn tien weken. Ingevolge artikel 9:11 lid 2 Awb kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken worden verdaagd.

5. In dit geval is noch van een klachtadviesprocedure, noch van een verdaging gebleken. Niet valt in te zien waarom de hoofdofficier van justitie te Haarlem in dit geval niet binnen zes weken of eerder verzoeksters klacht had kunnen afhandelen, hetgeen betekent dat zij op uiterlijk 27 november 2003 een antwoord had dienen te krijgen.

De minister van Justitie heeft noch een verklaring, noch een rechtvaardiging aangevoerd voor de opgetreden vertraging en achtte verzoeksters klacht gegrond.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie te Haarlem is niet gegrond.

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie te Alkmaar is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking

De klacht over de onderzochte gedraging van de hoofdofficier van justitie te Haarlem is gegrond, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid.

Onderzoek

Op 25 augustus 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw D. te Heemskerk, met een klacht over het niet beantwoorden van een brief door een officier van justitie. De brief had betrekking op de vraag wat er met een aangifte tegen de heer X betreffende fraude was gedaan. Gelet op verzoeksters woonplaats en omdat de zaak in behandeling was (geweest) bij het Interregionaal Rechercheteam Kennemerland, nam de Nationale ombudsman (naar later bleek, ten onrechte) aan dat verzoekster haar brief had gezonden naar de officier van justitie te Haarlem. Omdat verzoekster haar klacht nog niet had voorgelegd aan de instantie waarover de klacht ging, nam de Nationale ombudsman deze klacht aanvankelijk niet in behandeling. Verzoekster legde vervolgens haar klacht op 16 oktober 2003 voor aan de hoofdofficier van justitie te Haarlem. Deze bevestigde de ontvangst van haar klacht op 21 oktober 2003.

In januari 2004 liet verzoekster de Nationale ombudsman weten dat zij nog geen inhoudelijke reactie had ontvangen van de hoofdofficier van justitie.

In reactie hierop verzocht de Nationale ombudsman de hoofdofficier van justitie te Haarlem op 16 februari 2004 om informatie met betrekking tot de afhandeling van verzoeksters brief. Een medewerkster van het bureau van de hoofdofficier van justitie liet weten dat de beantwoording van verzoeksters brief enige tijd was vertraagd. Zij zegde toe dat verzoekster voor 1 april 2004 een inhoudelijke reactie tegemoet kon zien.

Op 13 april 2004 liet verzoekster de Nationale ombudsman weten dat zij nog geen reactie had ontvangen van de hoofdofficier van justitie.

De Nationale ombudsman verzocht de hoofdofficier van justitie te Haarlem vervolgens op 8 juni 2004 de brief van verzoekster alsnog als klacht te behandelen overeenkomstig hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, en droeg daartoe het verzoekschrift in kopie over.

Op 11 augustus 2004 liet verzoekster de Nationale ombudsman weten dat zij nog geen reactie had ontvangen van de hoofdofficier van justitie te Haarlem, waarna de Nationale ombudsman op 1 september 2004 een schriftelijk onderzoek instelde naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Zij maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister van Justitie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. INLEIDING

1. Op 14 oktober 2004 nam een medewerkster van het College van procureurs-generaal telefonisch contact op met de behandelend medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman. Zij liet weten dat zij onderzoek had verricht naar deze klacht, en dat daaruit naar voren was gekomen dat de oorspronkelijke brief van verzoekster, betreffende de vraag wat er met een aangifte van fraude tegen de heer X was gedaan (zie onder Onderzoek), waarschijnlijk niet was gestuurd naar de officier van justitie te Haarlem, maar naar de officier van justitie te Alkmaar.

2. Verzoekster deelde de medewerkster van de Nationale ombudsman vervolgens mee, dat de oorspronkelijke aangifte betreffende fraude was gedaan bij de politie te IJmuiden, en bevestigde dat vervolgens de officier van justitie te Alkmaar was aangeschreven. Zij zond de Nationale ombudsman desgevraagd een kopie van deze brief, gedateerd 11 december 2002.

B. Standpunt verzoekster

Verzoeksters standpunt is weergegeven in de klachtsamenvatting.

C. Standpunt

Op 24 januari 2005 zond de minister van Justitie de volgende reactie op de klacht:

"Bij brief van 1 september 2004 (...) vroeg u mij om commentaar op de door u in onderzoek genomen klacht van mevrouw D. uit Heemskerk.

Verzoekster klaagt erover dat de officier van justitie van het arrondissementsparket te Haarlem niet inhoudelijk heeft gereageerd op de brief die zij aan het arrondissementsparket heeft gezonden. Daarnaast klaagt zij erover dat de hoofdofficier van justitie te Haarlem haar klacht van 16 oktober 2003 over het uitblijven van een reactie op haar eerder genoemde brief niet conform de Algemene wet bestuursrecht heeft

behandeld.

Voorts heeft u verzocht om kopieën van de op de zaak betrekking hebbende stukken. Tevens heeft u verzocht aan te geven of ik (onderdelen van) de klacht gegrond acht en, indien dit het geval is, of ik daarin aanleiding heb gevonden tot enigerlei maatregel of actie ten behoeve van verzoekster, dan wel meer in algemene zin.

Naar aanleiding van uw brief heb ik het College van procureurs-generaal om inlichtingen gevraagd. Daaruit komt het volgende naar voren.

Ten aanzien van het eerste onderdeel van de klacht

Uit onderzoek is gebleken dat het arrondissementsparket te Haarlem niet eerder dan in oktober 2003 een brief van verzoekster heeft ontvangen. Dit betekent dat er derhalve ook geen sprake is of kan zijn van het niet inhoudelijk reageren op een eerdere brief van verzoekster door de officier van justitie te Haarlem.

Dit onderdeel van de klacht acht ik dan ook ongegrond.

Ten aanzien van het tweede onderdeel van de klacht

Uit informatie van het arrondissementsparket te Haarlem is gebleken dat de hoofdofficier van justitie bij schrijven van 21 oktober 2003 verzoekster heeft medegedeeld dat haar brief van 16 oktober 2003 in goede orde is ontvangen en dat haar klacht door het Bureau Hoofdofficier in behandeling zou zijn genomen. Ondanks de namens de hoofdofficier van justitie aan een van uw medewerkers gedane toezeggingen is verzoeksters klacht niet binnen de daarvoor gestelde termijnen van orde afgehandeld.

Verzoeksters brief van 16 oktober 2003 is opgevat als een klacht tegen een officier van justitie in de zin van de binnen het Openbaar Ministerie geldende Klachtenregeling. Conform de Handleiding Klachtbehandeling dient ieder OM-onderdeel op basis van de modelklachtenregeling een eigen klachtenregeling op te stellen. Op grond van artikel 7 van deze Klachtenregeling dient de klacht binnen de daartoe gestelde termijnen van orde te worden behandeld door de hoofdofficier van justitie. Gebleken is dat verzoeksters klacht wel in behandeling is genomen maar niet is afgehandeld.

Op grond van het bovenstaande komt het College tot de conclusie dat het arrondissementsparket Haarlem verzoeksters klaagschrift niet binnen de daartoe gestelde termijnen heeft afgehandeld en derhalve onzorgvuldig heeft gehandeld. Het College acht verzoeksters klacht ter zake van de wijze waarop het arrondissementsparket Haarlem haar klaagschrift heeft behandeld dan ook gegrond. Dat de hoofdofficier van justitie bij inhoudelijke behandeling van de klacht zou hebben geconcludeerd dat verzoekster bij hem niet aan het juiste adres was, kan daaraan niet afdoen.

Door de hoofdofficier van Justitie te Haarlem is desgevraagd aangegeven dat naar aanleiding van het onderhavige onderzoek de behandeling van klachten zijn bijzondere aandacht heeft. De hoofdofficier van justitie zal de nodige maatregelen treffen om binnen zijn arrondissementsparket de procedures met betrekking tot de behandeling van klachten van derden zoals bedoeld in de Klachtenregeling aan te scherpen.

Uit nader onderzoek naar de door mevrouw D. bij u ingediende klacht is echter gebleken dat mede namens verzoekster op 11 december 2002 een brief is geschreven die was gericht aan de officier van justitie van het arrondissementsparket Alkmaar en niet aan het arrondissementsparket Haarlem. Kennelijk is dit de brief waarop verzoeksters primaire klacht betrekking heeft. Deze klacht had derhalve geformuleerd moeten worden als een klacht over een gedraging van de officier van justitie te Alkmaar. Zorgvuldigheidshalve is deze klacht alsnog als zodanig gelezen en beoordeeld.

Uit informatie van de hoofdofficier van justitie van het arrondissementsparket Alkmaar is gebleken dat het opsporingsonderzoek naar de vermeende strafbare gedragingen van de heer X, gelet op de aard van de mede namens verzoekster gedane aangifte, in eerste instantie door het Interregionaal Fraudeteam Noord-Holland Noord (IFT) in behandeling is genomen. Het IFT heeft het betreffende onderzoek naar onder meer de heer X overgedragen aan de Economische Controle Dienst (ECD). Uit informatie van het IFT kan worden opgemaakt dat de ECD de heer X niet langer als verdachte heeft aangemerkt. Dit in verband met de ondergeschikte rol die de heer X met betrekking tot de strafbare feiten heeft gespeeld. Bij brief van 11 december 2002 heeft mevrouw B. mede namens verzoekster de officier van justitie te Alkmaar gevraagd de zaak te willen bekijken en mogelijk te willen bewerkstelligen dat de mede namens haar gedane aangifte alsnog in behandeling wordt genomen.

Uit het postregistratiesysteem van het arrondissementsparket Alkmaar kan worden afgeleid dat de brief van mevrouw B. op 10 januari 2003 is ingeboekt en op 7 februari 2003 door de officier van justitie is afgedaan. Uit het systeem kan echter niet worden afgeleid op welke wijze dit precies heeft plaatsgevonden; van een bericht van afdoening blijkt niet. Naar het zich laat aanzien heeft mevrouw B. geen antwoord gekregen op haar brief.

Het College is van oordeel dat het zorgvuldigheidsbeginsel het Openbaar Ministerie in beginsel verplicht te reageren op verzoeken van burgers, in die zin dat zij deze adequaat verwerkt en afhandelt binnen een redelijke termijn. Nu niet kan worden vastgesteld of, en zo ja, op welke wijze, mevrouw B. (en daarmee tevens verzoekster) door de officier van justitie is geïnformeerd naar aanleiding van haar brief is het College van oordeel dat het arrondissementsparket te Alkmaar onvoldoende zorgvuldig heeft gehandeld. Het College acht verzoeksters klacht dan ook gegrond.

De hoofdofficier van justitie te Alkmaar heeft aangegeven deze gang van zaken te betreuren.

Ik deel het standpunt van het College ten aanzien van de klachten van verzoekster.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht."

Achtergrond

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:11:

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft."